

Clauicularum
numerus.

Eandem ad
pectoris os ar-
ticulatio.



Peculiaris
cartilago ar-
ticulationis
clauiculae cū
pectoris offe.

Mira clau-
iculae curuitas.

Curuitas
us.

Humero arti-
culus cū a
costis remouet-
atur, & clau-
icula ac summi
humeri usus.

IN VTRISQUE lateribus clauiculae (quae Graecis *κλειδικα*, Latinis uero etiam furculae & iugula nominantur) singulae consistunt, pectoris ossi & summo humero seu superiori scapulae processui coarctatae. Pectoris ossi illis articulantur sinibus, quos in primi ossis summæ sedis lateribus exculpotos diximus. ac quemadmodum sinus illi oblongi sunt, ab anterioribusque partibus deorsum in posteriora ducti, & antica sede quam postica latiores, internoque latere altiores quam externo cernuntur, ita quoque se habent clauicularum capita pectoris ossi conexa. Hæc enim sinuum modo oblonga sunt, ac depressa: et si quis accuratius eorum circumscriptionem animaduertet, illam quodammodo triangulam iudicaret. Vnus enim angulus in anteriori capitis parte ad humiliora constitit, utcumque obtusus. Secundus etiam obtusus est, in superiori capitis parte nonnihil uersus posteriora conspicuus. Tercius acutior longiorque est, in posteriori sede repositus, deorsumque declinans. Porro ut præsentis anguli obtusi sunt, ita etiam trianguli lineæ inæquales, extrorsumque obliquatae occurrunt. Illa enim quæ à primo angulo ad secundum ducitur, breuissima est: à secundo autem angulo ad tertium procedens, multo longior uisitur. quæ uero à primo ad tertium fertur, omnium longissima curuataque est. Atque ita se habet clauiculae capitis circumferentia, quod multa cartilagine incrustatur, læueque est: cartilagine tamen una cum tenuissima appendice effracta, caput asperum ac inæquale cernitur. Verum et si caput cartilagine non minus quam & pectoris ossis sinus abundet, nihilominus tamen Natura hic cartilaginem effinxit, qualem priuatim in inferioris maxillæ ad superiorem articulis reponi commemorauimus. Inter pectoris enim ossis sinum, clauiculaeque caput, cartilago quædam adeo ampla interuenit, atque capitis & sinus est amplitudo. Hæc tenuis undecunque est, ac æqua omni ex parte constat crassitie, & quæ sinum respicit, admodum læuis est, & unctuofo humore perfusa, sinuique seu pectoris ossi nusquam connata. Item quæ cartilago clauiculae contingit caput, pariter quoque læuis & lubrica est, capiti interim non connata, sed tantum ligamentis articulum in orbem complexantibus. adeo, ut & hæc cartilago non minus triangula sit, quam clauiculae caput pectoris ossi articulum. Clauicula ab hoc cum pectoris offe articulo, non recto tramite ad alterum ipsius porrigitur articulum, quo scapulae superiori processui connascitur. A pectoris enim offe procedens, extrorsum sensim curuatur, & anteriori parte gibba, posteriori uero concava efficitur. Verum illico post medium ipsius longitudinis contrario ductu procedit, introrsum nanque curuatur, & gibba fit, anteriori autem sede concava uisitur: in anteriora insigniter illic prominens, ubi superiori scapulae processui proxima est: adeo ut bis gibba, bisque caua reddatur. Pars enim ipsius pectoris ossi contermina, & dicta, retrorsum, seu ad thoracis interiora magis pertinet. quæ autem superiori scapulae articulatæ processui, nuncupatur, antrosum uergit, & ab interna thoracis sede extrorsum fertur, clauicula interim in medio ductu etiam obliquata. est itaque gibba anteriori sui parte, in anteriori pectoris sede non procul ab ipsius cum pectoris offe articulo, cauaque est parte sua interna. non procul uero à summo humero anteriori parte insigniter breuique flexu caua cernitur: posteriori autem parte, gibba & conuexa. Atque ut res sedulo propter crebras clauicularum luxationes fracturasque expendenda breuiter dicatur, clauiculae ductus huiusmodi respodet, præcipue si id in medio ductu paulo magis maiusculi S ritu in hunc modum obliquari fingeremus. Neque horum ullum temere & frustra à rerum Opifice factum est. ubi enim clauicula iugulum spectat, merito posteriori seu interiori parte caua est, quum hæc asperam arteriam, stomachum cum sexti paris neruorum cerebri neruis, & imprimis insignes neruorum series à dorsali medulla axillam petens, ferri deberent. quibus potissimum neruis clauicula uiam exporrigit, & propugnaculi etiam loco præfigitur. Quia uero à iugulo, aut potius à suæ longitudinis medio clauicula in posteriora porrigitur, neque alicuius usus gratia hæc in anteriori sede gibba esse debuit, necessario rursus iuxta superiorem scapulae processum antrosum uergit, quousque processui illius partem contingat, cui apte coarticulari posset. Tantum autem hic antrosum porrigitur, quantum retrorsum abscesserat ipsius gibba parte in illius posteriori sede, quæ non procul à summo humero distat. Si enim clauicula à suæ longitudinis medio duntaxat in posteriora tenderet, ad colli latera prorepens, neque elatiori scapulae processui apici articuleretur, nihil profecto obstarat, totam scapulam clauiculae beneficio non firmatam, super thoracem cadere, thoracisque lateri proximè applicari, articulumque humeri costis uicinissimum fieri, hæc occasione quamplurimos brachij motus præpediri. Brachium nanque ob id potissimum in homine & simia atque alijs quæ clauiculis donantur animalibus, tam uarijs differentibusque motibus duci potest, quod ipsius cum scapula arti-

articulus à thoracis latere plurimum distet. Si enim articulus ille thoracis costas contingeret, uel quauis ratione ipsi proximè (quemadmodum in quadrupedibus) locaretur, ipsas manuum circulationes & iactationes ad pectus, dorsum, collum, & illa nequaquam moliremur: quemadmodum accidere nouimus, quum luxatus humerus in costas procidit, uel scapula instar alæ ob effractam clauiculam dependet. Ne igitur adeo necessarijs destitueremur munijs, Natura humeri articulum à thorace plurimum distare uoluit. quod sanè præstitit superiori scapulae processui, qui ita producit, ut clauiculae beneficio à pectore detrusus, sustentetur ac stabilietur, ipseque articulus hac occasione procul à thorace distingatur. Articulat uero clauicula huic processui minimum extuberanti tuberculo latiori, quam longiori, & nonnihil obliquo: talisque hic confurgit articulatio, ut quodnam os suscipiat suscipiatur ue, diiudicare uix queas. fit enim hic ea articuli species, quam Graecorum ueteribus *ἀρθροσθλα* uocari diximus. Clauiculae pars quæ superiori scapulae processui connectitur, latiuscula est, quemadmodum & processus quoque latus ampliusque cernitur. præterea hæc clauiculae pars, ut & illa, quæ pectoris ossi committitur, intus fistulosa magisque rara est, quam reliqua clauiculae portio, quod uidelicet hæc partes etiam crassiores spissioresque sint: & ossa intus tanto semper fungosiora, quanto crassiora & ampliora cernantur. Ipsa enim clauicula in suæ longitudinis medio solidissima est, quod etiam hic sit tenuissima, quodammodoque teres. non enim prorsus teres est. In humiliori nanque ipsius parte ueluti in lineam protuberat, quæ incipit non procul à clauiculae capite, quod pectori articulat, iuxta medium scilicet posterioris & anterioris eius capitis angulorum. Pertingit autem hæc linea paululum ultra clauiculae longitudinis medium, in hoc parata, ut musculus thoracem mouentium primus ab ipsa principium duceret. iuxta huius lineæ principium propter caput clauiculae asperitas sinuola conspicitur, unde ualidum pronascitur ligamentum, clauiculam pectoris ossi illic colligans, quæ ipsi primæ thoracis costæ cartilago connascitur. Quinetiam ad aliud huius lineæ extremum, altera occurrat asperitas, & ueluti asper quidam sinus, quo clauicula tuberculo radicis interioris scapulae processus penè incumbit, ac à quo ligamentum promittitur, clauiculam illi tuberculo pertinaciter colligans. Porro inferior hæc clauiculae sedes, ubi linea illa definit, clauiculae amplius uisitur, sinuola fit, & aspera, idque potissimum iuxta conuexum clauiculae ad superiorem scapulae processum, ubi ligamenta articuli hunc continentia ualidiora quam superiori sede enascuntur. Superior uero totius clauiculae regio læuis omnino est, præterquam iuxta ipsius articulos, ubi ligamentorum producendorum occasione, quemadmodum & musculorum gratia nonnihil aspera est. A clauiculae enim parte superiori iuxta pectoris os musculus ille enascitur, qui etiam à pectoris offe pronatus, in mamillare capitis processum implantatur, capitisque motorum decimus tertius, seu septimi paris alter numerabitur. Superiori uero clauiculae parti scapulae superiori commissæ processui musculus ille inseritur, qui scapulam sursum ducentium primus recensetur. In anteriori clauiculae parte ad radicem primi ipsius capitis anguli, linea quoque protuberat, ante medium longitudinis clauiculae definens, à qua non minima pars musculi brachij pectori adducentis principium ducit. Ad hæc, in anteriori clauiculae sede, ubi retrorsum inflectitur, & ubi non procul ab ipsius cum superiori scapulae processu articulatione caua uisitur, etiam asperitas notatu digna consistit musculo brachium attolenti parata, cuius principij magna pars hinc pronascitur. In posteriori clauiculae sede nihil, quod non dictum sit, inæquale occurrit, præter quoddam tuberculum hic protuberans ubi clauicula inibi maximè gibba est, idque tuberculum ueluti illius gibbae sedis angulum constituit, ligamentumque ad interiorem scapulae processum educit. Præter hæc in clauicula uix quicquam notandum est, nisi fortassis adhuc sermoni foraminula quædam non prorsus peruia adijci uelis, quæ interdum duo, interdum tria in maximè solida clauiculae parte, & potissimum in posteriori ipsius sede uidentur, in hoc parata, ut uenulas transmittant clauiculæ nutriendas.

DE HUMERO SEU BRACHII

offe. Caput XXIII.

CHARACTERVM DVARVM PRÆSENTIS CAPITIS
figurarum (quas sequens pagina proponet) Index.

A, B, C, D, E, F, G, H Horum characterum alij in prima figura, alij uero in secunda obuij sunt, indicantes humeri appendicem, uti modò subiiciam, ualde uariam.

A, B, C In ambabus figuris humeri caput circumscribitur, quod scapulae inarticulat.

D, E V trique characteres in prima uijsunt figura, externum caput appendicis humeri notantes,

I 4 cui

Clauiculae ad
summum hume-
rum nexus.

Clauiculae sub
scapula, tubera,
asperitates, læ-
uitates, & fo-
ramina.